

https://gs24.pl/ocalone-ksiazki-i-dokumenty-niezwyklye-historie-zbiorow-archiwum-panstwowego-w-szczecinie/ar/c1p2-29355667?utm_source=Facebook&utm_medium=gs24.pl&utm_campaign=linkpost&fbclid=IwY2xjawUXECZwZG9mAWV4dG4DYWVtAjEwAGJyaWQRMGYxRU94QzNneElzMHJLTHBzcnRjBmFwcF9pZBAyMjIwMzkxNzg4MjAwODkyAAEeTzD8GbUfhYLZ-xTzUm90nAnraBZbxIVzMh6qfL7QWmUsFBgL_JgijUrjBiA_aem_a2w5EgmxHHd4W3iCXcahZw

Ocalone książki i dokumenty. Niezwykłe historie zbiorów Archiwum Państwowego w Szczecinie

oprac. Marek Jaszczyński

15 września 2026, 19:03

Obserwuj w Google

Skomentuj

Udostępnij

fot. Bartosz Sitarz, Małgorzata Duras/APSz

Przedwojenne szczecińskie księgozbiory, książki w języku kaszubskim i łużyckim, dokumenty królewskie i książęce, a także materiały związane z początkami polskiego Szczecina. W Archiwum Państwowym w Szczecinie można było poznać historie zbiorów, które po II wojnie światowej były rozproszone, zagrożone zniszczeniem lub przez lata pozostawały poza archiwalnymi magazynami.

REKLAMA

Archiwum Państwowe w Szczecinie ponownie włączyło się w obchody Zachodniopomorskich Dni Dziedzictwa. Tegoroczne wydarzenie odbyło się pod hasłem „Przestrzenie dziedzictwa” i było okazją do pokazania nie tylko samych archiwaliów, ale przede wszystkim historii ich ocalenia, przemieszczania i powrotu do Szczecina.

Spotkanie w imieniu dyrektora Archiwum otworzyła Małgorzata Duras, kierownik Oddziału V – Popularyzacji zasobu.

Program wydarzenia obejmował dwie prelekcje, którym towarzyszyła prezentacja oryginalnych książek i dokumentów przechowywanych w archiwalnych zbiorach.

Dr Janina Kosman w wystąpieniu „I książki mają swoje losy”... na przykładzie biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie opowiedziała o proveniencji, czyli pochodzeniu, wybranych woluminów znajdujących się w archiwalnej bibliotece. Okazuje się, że za niejedną książką kryje się historia znacznie ciekawsza niż sama treść publikacji.

Wśród prezentowanych egzemplarzy znalazły się książki pochodzące z prywatnych kolekcji. Część z nich należała do przedwojennej szczecińskiej Polonii. W archiwalnej bibliotece znajdują się również publikacje w języku kaszubskim i łużyckim.

Drugie wystąpienie poświęcone było losom archiwalnego zasobu po zakończeniu II wojny światowej. Bartosz Sitarz w referacie „Zaginione, zniszczone, odnalezione... Zabezpieczanie i scalanie rozproszonego zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie po drugiej wojnie światowej” przedstawił działania podejmowane od 1945 roku przez polskich archiwistów.

Szczególne miejsce w tej historii zajmuje Bolesław Tuhan-Taurogiński, który wraz ze współpracownikami uczestniczył w ratowaniu pozostawionych po wojnie zbiorów. Archiwalia były wówczas rozproszone, a część z nich

znajdowała się w miejscach, w których groziło im zniszczenie lub zaginięcie.

Dzięki pracy kolejnych pokoleń archiwistów znaczna część przedwojennego zasobu została zabezpieczona i trafiła do magazynów archiwalnych. Dzisiaj dokumenty te mogą być nie tylko przechowywane, ale również udostępniane badaczom i mieszkańcom zainteresowanym historią Szczecina i Pomorza Zachodniego.

REKLAMA

W spotkaniu uczestniczyła również grupa z Akademii Seniora Szczecin. Dla uczestników przygotowano dodatkowo wycieczkę po gmachu Archiwum Państwowego w Szczecinie.

Goście odwiedzili między innymi bibliotekę oraz magazyn archiwalny. Mogli zobaczyć wybrane starodruki, dokumenty królewskie i książęce, a także materiały znacznie młodsze, związane z pierwszymi latami polskiego Szczecina.

Tego typu spotkania pozwalają zobaczyć archiwum nie tylko jako miejsce przechowywania dokumentów, ale również jako przestrzeń, w której można prześledzić skomplikowane losy zbiorów i ludzi, którzy przez dziesięciolecia zajmowali się ich ratowaniem.

Zachodniopomorskie Dni Dziedzictwa odbywają się co roku pod hasłem „Przestrzenie dziedzictwa” i są częścią ogólnopolskich obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa. Wojewódzkim koordynatorem akcji jest Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie.

Dla Archiwum Państwowego w Szczecinie tegoroczna edycja ma również szczególne znaczenie. Zaledwie kilkanaście dni wcześniej, podczas wojewódzkiej inauguracji Zachodniopomorskich Dni Dziedzictwa w Mieszkowicach, dyrektor Archiwum dr hab. Krzysztof Kowalczyk otrzymał podziękowanie za dziesięć lat zaangażowania instytucji w organizację tego wydarzenia.

Od dekady Archiwum Państwowe w Szczecinie jest stałym uczestnikiem wrześniowego cyklu. W tym czasie instytucja organizowała między innymi prelekcje, wykłady i wystawy, zapraszając mieszkańców do poznawania historii zapisanej w archiwalnych dokumentach i książkach.

•

- Wiadomości
- Szczecin